

Nr 197.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 december 1941 (nr 942) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.; given Stockholms slott den 13 mars 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 december 1941 (nr 942) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Thorwald Bergquist.

F ö r s l a g

till

F ö r o r d n i n g

om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 december 1941 (nr 942) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 19 december 1941 angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

Den som — — — sådan livränta.

Dyrtidstillägg utgår — — — står självrisk.

Dyrtidstillägg utgår icke å livränta, som grundas på frivillig försäkring, samt ej heller å livränta till livräntetagare, vars invaliditetsgrad understiger 30 procent.

Dyrtidstillägg å — — — mot sjukpenning.

Denna förordning länder till efterrättelse från och med den 1 januari 1942.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-regenten i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

T. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Bergquist, anmäler fråga om *viss ändring av förordningen angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. samt anför:*

Gällande bestämmelser.

Enligt 1 § förordningen den 19 december 1941 (nr 942) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. äger den, som i anledning av olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1941 äger rätt till livränta enligt någon av de i förordningens 2 § omnämnda lagar eller författningar, erhålla dyrtidstillägg därå motsvarande 15 procent av livräntans belopp. Har Kungl. Maj:t förordnat, att livränta skall utgå enligt grunderna i någon av ifrågavarande lagar eller författningar, skall dyrtidstillägg utgå även å sådan livränta. Dyrtidstillägg utgår jämväl å livränta, som utgives av arbetsgivare, vilken enligt gällande bestämmelser står självrisk.

Dyrtidstillägg utgår emellertid — enligt 1 § tredje stycket — icke å livränta, som utgår på grund av lägre invaliditetsgrad än 30 procent.

Sistnämnda bestämmelse innebär, att i de fall, då en livräntetagare — på grund av olika olycksfall — uppbär två eller flera livräntor, dyrtidstillägg utgår endast i den mån varje särskild livränta utgår på grund av 30 procents eller högre invaliditetsgrad.

Framställning om författningsändring.

I en den 28 februari 1942 till socialdepartementet inkommen framställning från en person, som två gånger skadats genom olycksfall i arbete, har anförts, att han år 1927 drabbats av olycksfall, för vilket livränta beräknad efter 25 procents invaliditet utginge från ett ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag, att han år 1940 drabbats av nytt olycksfall, för vilket livränta beräknad efter 20 procents invaliditet utginge från riksförsäkringsanstalten, att sammanlagda invaliditetsgraden utgjorde 45 procent men att dyrtidstill-

lägg dock icke utginge, enär invaliditetsgraden i varje särskilt fall icke uppginge till 30 procent.

I framställningen hemställdes, att gällande författning måtte så ändras, att dyrtidstillägg skulle utgivas, då sammanlagda invaliditetsgraden uppginge till minst 30 procent.

Yttranden över framställningen.

Med anledning av framställningen hava yttranden avgivits av riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet.

Riksförsäkringsanstalten tillstyrker, att möjlighet beredes livräntetagare, vilkas invaliditet till följd av skilda olycksfall efter sammanläggning av de invaliditetsgrader, enligt vilka livräntorna utgå, uppgår till minst 30 procent, att erhålla dyrtidstillägg jämlikt bestämmelserna i 1941 års förordning. Därvid syntes jämväl livräntetagare, som hade flera livräntor och vars ena livränta redan nu berättigade till dyrtidstillägg, böra tillerkännas sådant tillägg även å livränta, å vilken dyrtidstillägg nu icke utginge. En person, som hade en livränta å 40 procent, en å 20 procent och en å 10 procent, borde sålunda erhålla dyrtidstillägg å alla tre livräntorna.

Riksförsäkringsanstalten anför emellertid vidare:

Den skyldighet att tillvarata de skadades rätt till ersättning, som enligt 13 § i 1916 års olycksfallsförsäkringslag åvilar riksförsäkringsanstalten och som även iakttagits i fråga om redan utgående dyrtidstillägg, finner anstalten av praktiska skäl icke kunna vidmakthållas beträffande den ifrågasatta utvidgningen. Livräntorna utgå nämligen enligt skilda lagar och författningar och delvis från skilda försäkringsinrättningar, varför en effektiv, fortlöpande kontroll att envar innehavare av flera livräntor, som kunna komma att berättiga till dyrtidstillägg, också erhåller dylikt, icke kan verkställas utan en synnerligen omständlig och tidsödande undersökning. Den ifrågavarande kontrollen skulle innebära, att för varje livräntetagare skulle undersökas, huruvida denne jämväl uppbär annan livränta enligt olycksfallsförsäkringslagen från riksförsäkringsanstalten eller annan försäkringsinrättning eller livränta enligt någon annan av ifrågavarande författningar. Antalet livräntor, som sålunda skulle undersökas, utgör för närvarande omkring 40,000. Riksförsäkringsanstalten finner sig därför kunna tillstyrka ifrågasatt dyrtidstillägg endast under förutsättning att prövningen av frågor om rätt till sådant tillägg grundas på av vederbörande livräntetagare till anstalten ingiven ansökan.

Försäkringsrådet tillstyrker den ändring i 1941 års förordning, som avses i den nu föreliggande framställningen.

Med anledning av riksförsäkringsanstaltens uttalande, att anstalten tillstyrkte ifrågasatt författningsändring endast under förutsättning, att prövningen av frågor om rätt till tillägg grundades på särskild ansökan, förklarar försäkringsrådet, att rådet utginge från att anstalten endast åsyftade, att något omständligt och tidsödande utrednings- och kontrollarbete icke skulle åvila anstalten. Däremot skulle ansökan icke vara formellt nödvändig för utbetalande av dyrtidstillägg. Om riksförsäkringsanstalten under sitt löpande arbete erhöle kännedom om något fall, då dyrtidstillägg borde utgå, skulle anstal-

ten utbetala sådant även utan ansökan. Vidare skulle, då i speciella fall visst mindre utredningsarbete funnes påkallat, detta utföras av anstalten.

Den i gällande förordning angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m. intagna bestämmelsen, att dyrtidstillägg icke skall utgå å livränta, som utgår på grund av lägre invaliditetsgrad än 30 procent, synes mig böra ändras så, att dyrtidstillägg skall utgå, därest invaliditeten i dess helhet — även om den förorsakats av olika olycksfall — uppgår till 30 procent. Dyrtidstillägg bör sålunda utgå jämväl å livränta, som utgår på grund av lägre invaliditetsgrad än 30 procent, under förutsättning att livräntetagaren åtnjuter mer än en livränta samt någon av invaliditetsgraderna eller invaliditetsgraderna tillhoppa uppgå till minst nämnda procenttal. En sådan ändring av förordningen har tillstyrkts av såväl riksförsäkringsanstalten som försäkringsrådet.

Ändringen kommer jämväl att innebära, att tillerkännande av dyrtidstillägg kan bliva beroende av livränta, som utgår på grund av olycksfall, vilket inträffat efter den 31 december 1940. Om en person exempelvis tillerkänts livränta efter en invaliditetsgrad av 25 procent på grund av ett före den 1 januari 1941 inträffat olycksfall och därefter på grund av ett efter den 31 december 1940 inträffat olycksfall tillerkännes ytterligare en livränta efter en invaliditetsgrad av 25 procent, skall dyrtidstillägg utgå å den livränta, som grundar sig å det före den 1 januari 1941 inträffade olycksfallet. Däremot skall dyrtidstillägg givetvis icke utgå å den livränta, som tillerkänts på grund av det senare olycksfallet.

Med anledning av vad myndigheterna anfört rörande prövningen av frågan om rätt till dyrtidstillägg i fall, varom nu är fråga, å livränta, som utgår på grund av lägre invaliditet än 30 procent, vill jag framhålla, att jag därutinnan helt ansluter mig till den ståndpunkt försäkringsrådet intagit. Särskild bestämmelse i förordningen rörande nu ifrågavarande spörsmål synes icke erforderlig.

Med åberopande av vad i det föregående anförts hemställer föredraganden, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition förelägga riksdagen till antagande inom socialdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 19 december 1941 (nr 942) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bengt Hammarberg.

Departement-
chefen.